

Angående tjäder vid Nunasvaara södra

Tjäder är listad i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv och har därmed ett starkt juridiskt skydd. I Sverige har spelplatser för arten pekats ut som speciellt viktiga vid hantering av arten enligt Artskyddsförordningen.

I Talgas NVI:n står: *"Enstaka tjädertuppar har noterats från områden med äldre tallskog som i nordöstra respektive sydvästra delen av inventeringsområdet"*. Observationerna presenteras på en karta benämnd *Figur 8*, se karta 1 nedan.

Karta 1. Observationer av orre och tjäder vid Pelagias inventeringar. Kartan utgör "Figur 8" i NVI-rapporten.

I beskrivningen till Objekt 7 (Naturvärdesobjektet Jakojängkä) i NVI:n står följande. *"Möjligen kan den äldre tallskogen utgöra spelplats för tjäder då två tuppar stöttes vid 2019 års inventering. Åtminstone ser förhållandena av relativt öppna torra partier lämpliga ut som spelplats för tjäder."*

Det saknas i övrigt uppgifter om arten som habitatanalyser av lämpliga födosökmiljöer, potentiella spelplatsmiljöer mm i NVI:n.

Någon separat spelplatsinventering verkar inte vara gjord, men i "6i (2). Naturmiljö, Skyddade arter, Natura 2000", sid 31, står: *"De större myrkomplexen öster och söder om verksamhetsområdet har häckande våtmarksarter som grönbena, svartsnäppa, trana och sångsvan. Tjäderspel och häckande tjäder förekommer i samma områden."* Vad som ligger till grund för konstaterande att det finns spelplatser har Amalina Natur och Miljökonsult inte kunnat hitta i genomlästa dokument.

I Talgas MKB står följande om bland annat tjäder:

Orre och tjäder

Orrar, som mest sju orrtuppar, har setts spela längs grusvägarna i östra delen av inventeringsområdet. Inga spelplatser har påträffats inom verksamhetsområdet.

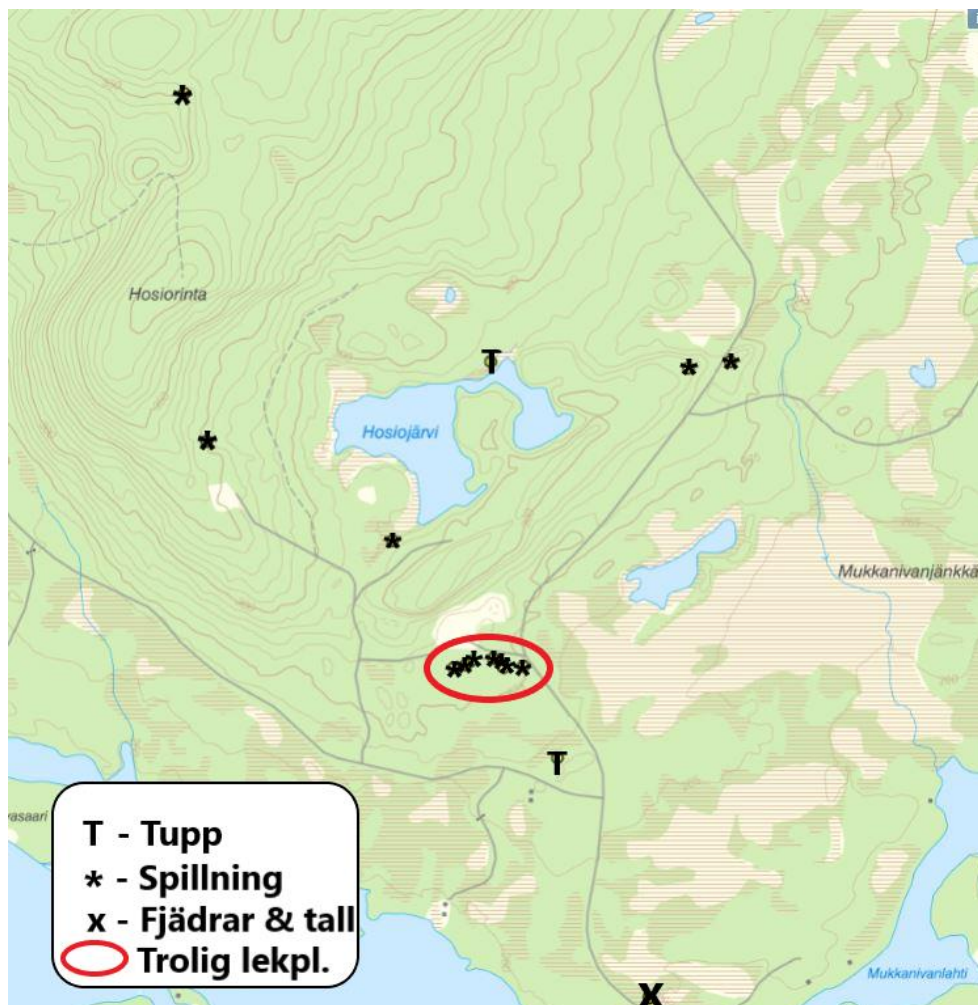
Ytterligare en orrtupp stöttes i norra delen av inventeringsområdet. Enstaka tjädertuppar har noterats från områden med äldre tallskog som i nordöstra respektive sydvästra delen av inventeringsområdet.

Orre och tjäder är skogshöns som är allmänna i stora delar av norra Sverige. I Norrbottens län bedöms antalet par av orre uppgå till 22 000 par respektive 85 000 par av tjäder (Ottosson m. fl. 2012). Enligt inrapporterad avskjutning till Svenska Jägarförbundet så sköts det 6 012 orrar respektive 7 333 tjädrar i Norrbottens län år 2017 (Viltdata 2019).

Förekomsten av orre och tjäder inom inventeringsområdet bedöms inte vara unikt för området utan snarare det normala som kan förväntas av två i norra Sverige vanligt förekommande arter. Populationerna fluktuerar på grund av bland annat väderlek, tillgång på insekter och antalet rovdjur från år till år. Både orre och tjäder är livskraftiga och populationerna bedöms som starka lokalt och regionalt.

Resultat Amalinas inventering 2023

Vid den inventering vi utfört i juni 2023 noterade vi diverse spår efter tjäder som spillning, fjädrar och tallar med tydligt påverkade av tjäderbete. Ett par tjädrar skrämdes också upp inom utredningsområdet, se karta 2 nedan. Inom ett delområden noterades så mycket spillning att det mesta talar för att det rör sig om en tjäderlekplats.

Karta 2. Noteringar av tjäder vid Amalinas fältbesök i juni 2023.

Slutsats

Amalinas inventering visar att tjäder förekommer spritt inom området. Tillskillnad från Talgas underlag har spår efter tjäder noterats inom verksamhetsområdet. Vi har dessutom identifierat en sannolik spelplats. Denna spelplats ligger relativt nära verksamhetsområdet och i anslutning till vägar som torde nyttjas vid den planerade gruvverksamheten.

Eftersom tjäder har ett starkt skydd, där spelplatser pekats ut vara speciellt viktiga att ta hänsyn, bedömer Amalina Natur och Miljökonsult att kunskapsunderlaget som Talga presenterat är otillräckligt. En djupare analys om tjädern inom området torde krävas. Detta gäller både var spelplatser finns, vilka habitat arten nyttjar, under olika delar av året, och var dessa är belägna. Utredningen behöver också analysera på vilket sätt verksamheten kan komma påverka arten, de miljöer den nyttjar och vilka skyddsåtgärder som är rimliga att ta.

Västervik 2023-07-01

Jan Henriksson

Naturvårdskonsult, Amalina Natur och Miljökonsult